

BOSNA I HERCEGOVINA  
REPUBLIKA SRPSKA  
VRHOVNI SUD  
REPUBLIKE SRPSKE  
BANJALUKA  
Broj: 62 0 Ps 008339 13 Rev  
Dana, 04.12.2014. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija Rose Obradović, kao predsjednika vijeća, Violande Šubarić i Senada Tica, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja S.A. iz D., ... i M.A. iz ..., 7100, V., D., vlasnicima SZR A. B., T., koje zastupaju A.H. i M.H.ć, advokati iz Lj., ... i V.J., advokat iz B., ..., protiv tuženih Republike Srpske i Opštine T., koje zastupa Pravobranilaštvo Republike Srpske, Sjedište zamjenika Trebinje, radi naknade štete, vrijednost spora 1.978.200,00 KM, odlučujući o reviziji i dopuni revizije tužitelja protiv presude Višeg privrednog suda u Banjaluci broj 62 0 Ps 008339 12 Pž od 06.11.2012. godine, na sjednici vijeća održanoj dana 04.12.2014. godine, donio je

#### PRESUDU

Revizija i dopuna revizije se odbijaju.

#### Obrazloženje

Prvostepenom presudom Okružnog privrednog suda u Trebinju broj 62 0 Ps 008339 11 Ps od 11.06.2012. godine obavezuju se tužene da tužiteljima na ime naknade materijalne štete solidarno isplate iznos od 1.978.200,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 27.07.1993. godine do isplate, kao i da im nadoknade troškove parničnog postupka u iznosu od 86.144,00 KM.

Drugostepenom presudom Višeg privrednog suda u Banjaluci broj 62 0 Ps 008339 12 Pž od 06.11.2012. godine žalba tuženih je djelimično usvojena i prvostepena presuda preinačena tako što su tužene obavezane da tužiteljima po istom osnovu solidarno isplate iznos od 305.270,00 KM, umjesto iznosa od 1.978.200,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 27.07.1993. godine do isplate i da im nadoknade troškove parničnog postupka u iznosu od 13.898,12 KM, a u preostalom dijelu žalba je odbijena.

Blagovremeno izjavljenom revizijom i njenom dopunom tužitelji pobijaju drugostepenu presudu, u dijelu kojim je odbijen tužbeni zahtjev, zbog povreda odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da se pobijana presuda u tom dijelu preinači ili ukine i predmet vrati drugostepenom sudu na ponovno suđenje.

U odgovoru na reviziju tužene predlažu da se revizija kao neosnovana odbije, a dopuna revizije kao neblagovremena odbaci.

Revizija i dopuna revizije nisu osnovane.

Predmet spora u ovoj parnici je zahtjev tužitelja da se obavežu tužene da im, na ime naknade materijalne štete za oduzete mašine i opremu, solidarno isplate iznos od 1.978.200,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom od 27.07.1993. godine do isplate.

Iz utvrđenog činjeničnog stanja tokom postupka kod prvostepenog suda i stanja spisa u ovoj parnici proizlazi: da su tužitelji vlasnici bravarsko limarske radnje u B. (Petrovo) Trebinje; da su tužitelji napustili T. zbog ratnih dejstava 1993. godine kojom prilikom su u pomenutoj zanatskoj radnji ostavili sve mašine, opremu, alate, repromaterijal, poluproizvode i gotove proizvode; da je Ratno predsjedništvo tužene Opštine T. rješenjem broj 09-012-46-3/93 od 19.05.1993. godine imenovalo komisiju za popis i izuzimanje stvari iz zanatske radnje tužitelja i da je predsjednik te komisije bio R.V.; da je pomenuta komisija u periodu od 21.05.1993. do 27.07.1993. godine izvršila izuzimanje i popis stvari iz radnje tužitelja, o čemu je sačinila 44 zapisnika, čije kopije su tužitelji dostavili uz tužbu kao dokaz osnovanosti tužbenog zahtjeva u ovoj parnici, a svjedok R.V. saslušan kao svjedok potvrdio njihovu autentičnost, te da je komisija, nakon izuzimanja, izvršila predaju mašina i opreme preduzeću DP M. T., a veći dio drugih stvari je prodat trećim licima; da je DP M. T. dio tih mašina dao na upotrebu T. školi u T., o čemu je sačinjen zapisnik dana 26.02.1996. godine; da su saslušani svjedoci M.V., S.B. i S.A.1 u svojim iskazima naveli da su prije početka rata 1992. godine povremeno radili u zanatskoj radnji tužitelja, te su potvrdili da su tužitelji u toj radnji posjedovali veliki broj mašina i opreme; da je vještak mašinske struke N.K., u nalazu i mišljenju od 04.11.2011. godine, koji je dopunio na raspravi kod prvostepenog suda 13.12.2011. i 07.05.2012. godine, te kod drugostepenog suda 06.11.2012. godine, datog na temelju zapisnika o izuzimanju mašina i opreme tužitelja od broja 1 do 44, u kojima je konstatovano da je 30 % mašina i opreme neispravno i neispitano, uvida u približno 50% mašina navedenih u tim zapisnicima, od kojih je jedan broj mašina imao identifikacione pločice, te prosječne starosti mašina preko 22-23 godine, budući da u spisu nije bilo podataka koji bi bliže označili karakteristike stvari koja su predmet procjene, te polazeći od njihove nabavne vrijednosti i njihove amortizacije, utvrdio da ukupno procijenjena vrijednost mašina, opreme i uređaja SZR A. T. na dan 27.07.1993. godine iznosi 305.270,00 KM, te da je u tom iznosu njihova vrijednost i na dan izrade njegovog nalaza; da su vještaci, tim profesora formiran rješenjem M. fakulteta iz M. od 01.02.2012. godine, u svom nalazu i mišljenju od 08.03.2012. godine, koji su usmeno dopunili profesori doktori Dž.T. i M.M. na raspravama kod prvostepenog suda 18.04.2012. i 07.05.2012. godine, te drugostepenog suda dana 06.11.2012. godine, u tabelarnom pregledu dali procjenu novčane vrijednosti za svaku pojedinu mašinu i opremu, a na kraju ukupan iznos procijenjene upotrebne i tržišne vrijednosti tih stvari, na temelju zapisnika sačinjenih prilikom popisa i izuzimanja opreme iz zanatsko-bravarske radnje tužitelja, tako što su izvršili podjelu mašina prema namjeni (mašine za obradu, deformisanje, rezanje i zavarivanje) i po proizvodnim programima, polazeći od činjenica da su sve izuzete mašine i oprema bili ispravni, da nisu zastarjeli i amortizovani, te na osnovu toga dali zaključak da je procijenjena tržišna i upotrebna vrijednost tih mašina i opreme na dan izuzimanja 27.07.1993. godine i na dan vještačenja ista i da iznosi 1.978.200,00 KM.

Polazeći od prednjih činjeničnih utvrđenja prvostepeni sud je zaključio da tužitelji imaju pravo na naknadu materijalne štete za oduzete mašine i opremu, koja im je, u vezi sa obavljanjem službe ili druge djelatnosti državnog organa nanescena njihovim nezakonitim i nepravilnim radom lica ili organa tuženih koji su obavljali tu službu ili djelatnost, pa je, prihvatajući nalaz i mišljenje vještaka mašinske struke tima profesora Mašinskog fakulteta Univerziteta u M. i primjenom odredbi članova 154. stav 1. i 172. stav 1. Zakona o obligacionim odnosima („Službeni list SFRJ“ broj 29/78, 39/85 i 57/89, te „Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 17/93, 3/96, 39/03 i 74/04, u daljem tekstu: ZOO), u vezi sa odredbom člana 206. stav 1. ZOO, solidarno obavezao tužene da im nadoknade materijalnu štetu u iznosu od 1.978.200,00 KM, sa pripadajućom zakonskom zateznom kamatom.

Odlučujući o žalbi tuženih, izjavljenoj protiv prvostepene presude, drugostepeni sud je našao da nisu pravilna činjenična utvrđenja prvostepenog suda, pa je radi pravilnog utvrđivanja činjeničnog stanja zakazao raspravu na kojoj su ponovno izvedeni dokazi vještačenjem po vještacima tima profesora M. fakulteta Univerziteta u M. i po vještaku mašinske struke N.K., te je, prihvatajući nalaz i mišljenje vještaka N.K., preinačio prvostepenu presudu i tužiteljima dosudio naknadu materijalne štete za izuzete mašine i opremu u iznosu od 305.270,00 KM, sa pripadajućom zakonskom zateznom kamatom.

Osporena presuda je pravilna i zakonita.

Prema odredbi člana 155. ZOO šteta je umanjenje nečije imovine (obična šteta).

Odredbom člana 172. stav 1. ZOO propisano je da pravno lice odgovara za štetu koju njegov organ prouzrokuje trećem licu u vršenju ili u vezi sa vršenjem svojih funkcija.

Prema odredbi člana 185. stav 1. ZOO odgovorno lice je dužno uspostaviti stanje koje je bilo prije nego što je šteta nastala.

Odredbom člana 189. stav 2. ZOO propisano je da se visina naknade štete određuje prema cijenama u vrijeme donošenja sudske odluke, izuzev u slučaju kad zakon naređuje što drugo. Dakle, prema ovoj zakonskoj odredbi visina obične štete određuje se u novcu na osnovu vrijednosti oštećenog dobra prije i poslije prouzrokovanja štete, a prema cijenama u vrijeme donošenja sudske odluke, budući da razlika između ove dvije novčane vrijednosti predstavlja visinu proste štete izraženu u novcu, i u isto vrijeme, visinu naknade štete, s tim da će se u izvjesnim slučajevima bolje obezbjediti integralna naknada štete određivanjem visine naknade prema nekom drugom vremenu, a ne prema vremenu donošenja sudske odluke.

Prema odredbi člana 190. ZOO, sud će, uzimajući u obzir i okolnosti koje su nastupile poslije prouzrokovanja štete, dosuditi naknadu u iznosu koji je potreban da se oštećenikova materijalna situacija dovede u ono stanje u kome bi se nalazila da nije bilo štetne radnje ili propuštanja. Kriterij potpune naknade štete iz ove zakonske odredbe se primjenjuje i kada se naknada štete određuje u novcu, tako da visina određene naknade bude jednaka visini prouzrokovane štete procjenjenoj i izraženoj u novcu. Stoga je primjena ovoga člana u tijesnoj vezi sa primjenom člana 189. ZOO, budući da se oba člana odnose na obim i visinu štete.

Za štetu koju je više lica prouzrokovalo zajedno, prema odredbi člana 206. stav 1. ZOO, svi učesnici odgovaraju solidarno.

Imajući u vidu naprijed utvrđeno činjenično stanje u ovoj parnici i pomenute zakonske odredbe, iz kojih proizlazi da kada neko lice otuđi tuđi predmet i time onemogućava vlasnika u vršenju njegovih vlasničkih prava, da je nastala obligacija po osnovu prouzrokovanja štete i dužnost štetnika da naknadi tako prouzrokovanu štetu po cijenama u vrijeme donošenja sudske odluke, saglasno odredbi člana 189. stav 2. ZOO, u vezi sa odredbama članova 155., 185., 189. stav 1. i 190. ZOO, pravilan je zaključak nižestepenih sudova da tužiteljima pripada pravo na naknadu materijalne štete za oduzete mašine i opremu u visini prouzrokovane štete procjenjene i izražene u novcu, koju su im tužene dužne solidarno isplatiti, na temelju odredbe člana 172. stav 1. ZOO, u vezi sa odredbom člana 206. stav 1. ZOO.

U ovom revizionom postupku tužitelji osporavaju zakonitost drugostepene presude, tvrdeći da je drugostepeni sud počinio povredu odredaba parničnog postupka prilikom ocjene nalaza i mišljenja vještaka N.K. i vještaka tima profesora M. fakulteta u M., smatrajući da je taj sud pogrešno prihvatio nalaz vještaka mašinske struke N.K., a slijedom toga da je i materijalno pravo pogrešno primjenio, kada je tužiteljima dosudio naknadu materijalne štete na osnovu nalaza tog vještaka.

Revizionni prigovori tužitelja nisu osnovani iz slijedećih razloga:

Prema odredbi člana 8. Zakona o parničnom postupku Republike Srpske („Službeni glasnik RS“, br. 58/03, 85/03 i 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13, u daljem tekstu: ZPP), koje će činjenice uzeti kao dokazane odlučuje sud na osnovu slobodne ocjene dokaza, s tim da će sud savjesno i brižljivo ocijeniti svaki dokaz zasebno i sve dokaze zajedno. Po propisanom pravilu iz ove zakonske odredbe, sud će u svakom konkretnom slučaju, a cijeneći specifičnosti tog slučaja i rezultate istraživanja, slobodno, bez formalnih ograničenja, cijeliti izvedene dokaze i steći svoje uvjerenje o dokazanim odnosno nedokazanim činjenicama po pravilima logike, psihologije i životnog iskustva uopšte. Pri tome je sud, pored ostalog, dužan da cijeni naučna dostignuća i iskustva u odgovarajućim oblastima, kao i da da uvjerljive i logične razloge za stečeno uvjerenje, kako je propisano i odredbom člana 191. stav 4. ZPP, koje mora biti objektivno prihvatljivo, da bi se moglo provjeriti ima li takvo uvjerenje pravnu i činjeničnu osnovu.

Prema odredbi člana 149. stav 1. ZPP vještačenje obavlja jedan vještak, prema stavu 3. te zakonske odredbe vještaci se određuju prvenstveno iz reda imenovanih sudskih vještaka za određenu vrstu vještačenja, a prema stavu 4. istoga člana složenija vještačenja povjerit će se prvenstveno stručnim ustanovama, kao što su, između ostalih, i fakulteti. Kada je u pitanju određivanje vještačenja iz stava 4. ove zakonske odredbe, ona se prvenstveno odnose na slučajeve kada su za obavljanje takvog vještačenja potrebna određena tehnička sredstva i oprema koje posjeduju samo takve ustanove.

Prema naprijed navedenim procesnim pravilima, prilikom ocjene nalaza i mišljenja vještaka, sud je dužan da na izričit i jasan način obrazloži zbog čega je poklonio vjeru nalazu jednog vještaka, odnosno zašto nije prihvatio nalaz drugoga vještaka, pri čemu, kao i kod ocjene druge vrste dokaza, nema formalna ograničenja, zbog činjenice da je neko od vještačenja izvršeno od strane ustanove, pogotovo u situaciji kada prilikom takvog vještačenja stručna ustanova nije koristila posebna tehnička sredstva i opremu koje posjeduje samo takva ustanova.

Postupajući po žalbi tuženih, drugostepeni sud je, radi pravilnog utvrđivanja činjeničnog stanja, zakazao raspravu na kojoj su ponovno izvedeni dokazi, koje su tužitelji izveli kod prvostepenog suda, saslušanjem vještaka tima profesora M. fakulteta Univerziteta u M. i vještaka mašinske struke N.K.

Suprotno tvrdnji revidenata, drugostepeni sud je na temelju brižljive i savjesne ocjene nalaza pomenutih vještaka stekao svoje uvjerenje o dokazanim odnosno nedokazanim činjenicama, te slijedom toga prihvatio kao vjerodostojan nalaz vještaka N.K. u odnosu na procjenjenu visinu štete, koju su pretrpjeli tužitelji nezakonitim radom organa tuženih, za šta je u obrazloženju pobijane presude dao uvjerljive i logične razloge za tako stečeno uvjerenje, koje je, i prema nalaženju ovoga suda, objektivno prihvatljivo, jer takvo uvjerenje ima pravnu i činjeničnu osnovu.

Naime, tužitelji su kao polaznu osnovu za utvrđivanje visine materijalne štete, koju su pretrpjeli 1993. godine, zbog toga što su im organi tuženih nezakonito oduzeli mašine i opremu, prihvatili zapisnike komisije koju je imenovala tužena Opština T. o njihovom izuzimanju od 21.05.1993. do 27.07.1993. godine, čije su kopije priložili u spis, prihvatajući ih i izvodeći ih, kao vjerodostojan dokaz u svrhu dokazivanja osnovanosti svog tužbenog zahtjeva u ovoj parnici. Tako su tužitelji ove zapisnike prihvatili i izveli kao dokaz u svrhu dokazivanja osnovanosti svoga zahtjeva, pa proizlazi da su prihvatili da je i sadržaj tih zapisnika vjerodostojan. Iz njihovog sadržaja proizlazi da je komisija za popis i izuzimanje stvari iz zanatske radnje tužitelja, pored ostalih podataka za izuzete mašine i opremu, pored 30 % mašina i opreme konstatovala da su neispravne ili neispitane, od čega je pravilno u svom nalazu pošao vještak mašinske struke N.K.. Kod takvog stanja stvari neutemeljena je tvrdnja tužitelja, a slijedom toga i vještaka tima profesora M. fakulteta u M., da su sve sporne mašine i oprema bili u ispravnom stanju u vrijeme njihovog izuzimanja, uz tvrdnju da je komisija koja je vršila njihov popis bila nekompetentna zbog svog sastava.

Vještak mašinske struke N.K. je kao polaznu osnovu, prilikom procjene vrijednosti izuzetih mašina i oprema vlasništvo tužitelja, u iznosu od 305.270,00 KM, uzeo zapisnike o njihovom izuzimanju sačinjene od strane komisije tužene Opštine T., izvršio je lično uvid u dio tih mašina koje se nalaze kod Srednjoškolskog centra T., očitao je pločice za 14 spornih mašina i utvrdio njihov tačan naziv, tip i godinu proizvodnje i na temelju toga našao da je ukupan prosjek starosti tih mašina prije izuzimanja bio 22,5 godine, a za mašine nepoznatog godišta uzeo je prosjek starosti od 15-20 godina. Utvrdio je da su preko 70% mašina u vrijeme nabavke bile domaće proizvodnje, dok su preko 10 komada bile jednostavne i ručne izrade, da je preko 30 mašina u zapisnicima komisije o popisu i izuzimanju označeno kao neispravno odnosno neispitano, što po njegovom mišljenju znači

neispravno. Zbog starosti izuzetih mašina i njihove tehnološke i fizičke zastarjelosti, te nepotpunih podataka u zapisnicima i činjenice da se takve mašine više ne proizvode, dao je orijentacione novonabavne cijene takvih i sličnih mašina kod preduzeća E. Z. i J. B. i IAT T., te utvrdio stepen amortizacije predmetnih mašina.

Tim profesora M. fakulteta u M. je u svom nalazu i mišljenju, izvršio procjenu vrijednosti istih mašina i opreme na iznos od 1.978.200,00 KM, polazeći takođe od zapisnika o njihovom izuzimanju, ali nalazeći da iz svih izvedenih dokaza proizlazi da su sve izuzete mašine i oprema tužitelja u to vrijeme bili u ispravnom stanju. Zatim je pošao od podjele tih mašina prema namjeni, na mašine za obradu, za deformisanje, za rezanje i za zavarivanje i po proizvodnim programima u kojima su se upotrebljavale, nalazeći da zbog svoje univerzalne primjene i zbog neposjedovanja automatike, nisu tehnološki niti fizički zastarjele bez obzira što im stopa amortizacije kroz godine otpisuje vrijednost. Procjenio je da se kod tužitelja radilo o pojedinačnoj proizvodnji, ponavljajućeg i neponavljajućeg tipa, te da mašine zbog toga nisu gubile na finansijskoj vrijednosti niti tehničko-tehnološkoj, jer su univerzalnog karaktera i imaju izuzetnu vrijednost u pojedinačnoj proizvodnji, te da su jako skupe, da se takve mašine više ne proizvode jer se koriste drugi sistemi upravljanja, a na tržištu se mogu naći mašine sličnih karakteristika. Prilikom procjene, ovaj tim je sagledao orijentaciono oblik proizvodnje kod tužitelja, asortiman i obim proizvodnje i na bazi toga vršio procjenu svake mašine koja je navedena u spisu, uz obrazloženje da je posjetio tvornice koje imaju takvu i sličnu opremu, konsultovao 50 stručnih i naučnih radnika, tražio pomoć u procjeni posebnih alata i koristio internet katalog.

Imajući u vidu naprijed navedena procesna pravila, suprotno tvrdnji revidenata, drugostepeni sud je, i prema nalaženju ovoga suda, pravilno ocjenio nalaze vještaka kada je zaključio da je nalaz i mišljenje vještaka N.K. potpuniji, jasniji, sveobuhvatniji, potkrjepljeniji priložima iz kojih se mogu uporediti novonabavne vrijednosti mašina sličnih spornim mašinama, da je odredio starost pretežnog broja mašina, identifikovao mašine ručne izrade, sa procjenom njihove realne vrijednosti, da je u odnosu na neispravne mašine koristio zapisnik komisije, što je po pouzdanije nego iskazi svjedoka koji nisu mogli da preciziraju koje su mašine bile ispravne a koje nisu, da je izvršio procjenu vrijednosti svake mašine sa tačno određenim podacima i odgovorio na sva postavljena pitanja, da je potpuno i precizno obrazložio svoje mišljenje, dokumentovano i logički ga izložio, te da se izjasnio na sve primjedbe stranaka i suda i objasnio kako je došao do svojih zaključaka u vezi sa utvrđenim činjenicama za izvršenu procjenu vrijednosti mašina i opreme, što je objektivno prihvatljivo tako da se može provjeriti, i takvo uvjerenje ima pravnu i činjeničnu osnovu.

Nasuprot tome, nalaz vještaka tima profesora M. fakulteta iz M. je, i prema ocjeni ovoga suda, suviše uopšten i manje konkretan od nalaza vještaka N.K.. Iz njihovog nalaza i mišljenja se ne može utvrditi kako su došli do procijenjene vrijednosti, iz njega se ne vide zaključci do kojih su došli u ovom nalazu i mišljenju, u njemu nisu utvrđene činjenice iz kojih bi se moglo pouzdano provjeriti da je realna utvrđena vrijednost oduzetih mašina tužitelja u iznosu 1.978.200,00 KM, niti su to vještaci obrazložili na način koji bi bio objektivno prihvatljiv i koji bi sud mogao provjeriti, posebno imajući u vidu da nisu pošli od njihove novonabavne vrijednosti, niti su imali u vidu njihovu amortizaciju i neispravnost određenog broja mašina i opreme.

Kod takvog stanja stvari i činjenice da se vještaci tima profesora M. fakulteta iz M., prilikom obavljanja vještačenja u ovoj parnici, nisu koristili određenim tehničkim sredstvima i opremom koje posjeduju samo takve ustanove, neutemeljen je revizioni prigovor da je nejasno kako je moguće da drugostepeni sud prihvati nalaz i mišljenje jednog vještaka, u odnosu na tim vještaka, stručnih lica koji se bave naukom kao stalnim zanimanjem. Nesumljivo je da je sud, prilikom ocjene nalaza vještaka, dužan da cijeni naučna dostignuća, ali je, pored toga, dužan da ima u vidu i iskustva vještaka u odgovarajućim oblastima, kao i to da vještak da uvjerljive i logične razloge za stečeno uvjerenje u svom nalazu i mišljenju, kako je propisano i odredbom člana 191. stav 4. ZPP, koje mora biti objektivno prihvatljivo, da bi se moglo provjeriti ima li takvo uvjerenje pravnu i činjeničnu osnovu, što je drugostepeni sud pravilno učinio kada je prihvatio nalaz vještaka N.K..

Tužitelji u reviziji, osporavajući pravilnost pobijane presude, neosnovano tvrde da je bilo besmisleno od vještaka tražiti procjenu tržišne vrijednosti oduzetih mašina i opreme, budući da su se saslušani vještaci mašinske struke konačno izjasnili o njihovoj upotrebnoj vrijednosti.

Činjenica, na koju se tužitelji pozivaju u reviziji, da im je otuđenjem mašina uništena njihova proizvodna djelatnost, te potpuno onemogućen proces rada i stvaranja, bila bi od značaja za suđenje o izgubljenosti zaradi tužitelja, što nije predmet ovoga spora. Tvrdnja da su te mašine same po sebi za tužitelje imale svoju vrijednost nije relevantna s obzirom na vrstu štete koju tužitelji traže u ovoj parnici i s tim u vezi odredbe članova 189. stav 2. i 190. ZOO, prema kojima tužiteljima pripada pravo na naknadu štete tako da visina te naknade bude jednaka visini prozrokovane štete procjenjenoj i izraženoj u novcu.

Osporena presuda nije zasnovana na nalazima i mišljenjima vještaka D.G., S.P., B.N. i komisije Vlade RS, na koje se pozivaju revidenti, pa ih iz tog razloga nižestepeni sudovi, pa time ni ovaj sud, nisu mogli cijiniti, kako pogrešno ističu revidenti.

Neutemeljen je i revizioni prigovor kojim se dovodi u sumnju pravilnost i objektivnost suđenja drugostepenog suda zbog činjenice da je prihvatio zaključak da sve mašine i oprema tužitelja nisu bile ispravne u momentu izuzimanja, kada to proizlazi i iz zapisnika o njihovom izuzimanju, koje su sudu predložili tužitelji.

Ne mogu se prihvatiti ni revizioni prigovori koji se odnose na stručnost vještaka N.K. za vještačenje u ovoj pravnoj stvari, iz razloga što iz stanja spisa u ovoj parnici proizlazi da su tužitelji na pripremnom ročištu kod prvostepenog suda dana 02.09.2011. godine predložili da se radi ekonomičnosti postupka izabere vještak mašinske struke sa liste vještaka iz T., a da su se tome usprotivile tužene, ali da su obe parnične stranke nakon toga prihvatile da ovaj vještak izvrši vještačenje. Tužitelji su osporili njegovu stručnost tek nakon izvršenog vještačenja na ročištu dana 13.12.2011. godine, kada su predložili novo vještačenje po vještacima tima profesora M. fakulteta iz M.. Tužitelji tokom postupka nisu osporavali nepristrasnost i objektivnost ovoga vještaka, kako to čine u reviziji, što bi bio razlog za njegovo izuzeće u ovom predmetu, koje tužitelji nisu tražili.

Budući da je realna vrijednost izuzetih mašina i oprema tužitelja utvrđena izvršenim vještačenjem tako da se na temelju toga tužiteljima može dosuditi potpuna naknada materijalne štete koju su pretrpjeli, neutemeljen je i revizioni prigovor da je sud o tome trebao odlučiti po slobodnoj ocjeni primjenom odredbe člana 127. ZPP.

Činjenica da je u odnosu na jednog od solidarnih dužnika AD M. iz T. okončan stečajni postupak u kojem je priznato potraživanje tužitelja u iznosu od 8.279.965,07 KM, kako tvrde revidenti, bila bi od uticaja na prestanak obaveze tuženih u ovoj parnici, u slučaju da su tužitelji od tog solidarnog dužnika naplatili potraživanje koje je predmet i ove parnice (član 414. ZOO), pa kako revidenti tvrde da od tog solidarnog dužnika nisu naplatili priznato potraživanje, proizlazi da su tužene pravilno obavezane da solidarno isplate naknadu štete tužiteljima u visini koju je utvrdio vještak mašinske struke u ovoj parnici.

Drugostepeni sud je u pobijanoj presudi prihvatio kao vjerodostojan dokaz fotokopije zapisnika koje je sačinila komisija imenovana od tužene Opštine T. i na njima utemeljio odluku o osnovanosti tužbenog zahtjeva tužitelja, pa činjenica da ova tužena nije sudu dostavila originale tih zapisnika nije bila od uticaja na pravilnost i zakonitost pobijane presude, a slijedom toga nije osnovan revizioni prigovor da je ta presuda zahvaćena povredama odredaba parničnog postupka iz članova 126. i 135. stav 5. ZPP.

Iz izloženog proizlazi da drugostepeni sud u pobijanoj presudi nije počinio povrede odredaba parničnog postupka na koje revidenti ukazuju i na koje ovaj sud pazi po službenoj dužnosti, te da je prilikom njenog donošenja materijalno pravo pravilno primjenjeno, pa je reviziju tužitelja valjalo kao neosnovanu odbiti na temelju odredbe člana 248. ZPP.

Predsjednik vijeća  
Rosa Obradović

Za tačnost otpavka ovjerava  
Rukovodilac sudske pisarnice  
Amila Podraščić